

Erfaringerne fra Holland viser, at udbrud af svinepest stiller krav til de ansvarlige myndigheder. Mængden af dyr, der skal transporteres til destruktion, selve destruktionen af dyr, antallet af blodprøver der skal udtages og analyseres, fremskaffelsen af beskyttelsesdragter, analyseudstyr og transportmateriel, etablering af en stabsfunktion med de nødvendige kommunikationsfaciliteter etc. er alle opgaver, der skal løses inden for en meget kort tidsfrist. Der blev således oprettet et krisecenter i området, som beskæftigede 300-400 mand og herforuden var militæret indsat for at hjælpe med afhentning, aflivning og destruktion af svin.

I det tilfælde, at hele den danske svineproduktion ændrer veterinærstatus ved udbrud af svinepest i Danmark, forventes eksporten til USA, Polen og måske Rusland og andre tredjelande af dansk svinekød at blive ramt af importforbud. Eksporten vil således skulle afsættes inden for EU. Lande, der gennemfører et vaccinationsprogram (f.eks. Japan) forventes ligeledes at være åben for import. De stigende mængder til EU vil indebære et afsætningspres med et generelt pristryk, men relativt størst for den danske afsætning. Hvor stort pristrykket vil blive afhænger blandt andet af, om andre EU-lande som f.eks. Frankrig, Tyskland og Holland delvis vil kunne overtage de danske tredjelandsmarkeder og derved aflaste det indre marked. Den skitserede situation for afsætning af dansk svinekød vil minde om foråret 1982, hvor der var udbrud af mund- og klovsyge i Danmark, og flere tredjelande (bl.a. Japan, Sverige, Norge og USA) indførte importforbud mod fersk svinekød. Forbuddet varede i knap to år. Det skønnedes, at noteringen faldt med godt 1 kr. pr. kg svinekød som følge af sygdomsudbruddet.

Til forskel fra Holland må det forventes, at der i Danmark vil kunne udnyttes større mængder af produktionen ved varmebehandling i stedet for destruktion. Det er vanskeligt at drage direkte sammenligninger til Holland med hensyn til de fysiske forhold, hvor svinepest-områderne havde en svinetæthed på 2.000 svin pr. ha.

Det kan forventes, at EU vil gribe ind med ordninger for at afbøde markedsreaktionerne (f.eks. støtte til privat oplagring, forhøjede restitutioner og opkøbsordning).

Et særligt problem udgør den danske eksport af levende svin. I 1996 eksporteredes ca. 690.000 levende svin til slagting og i 1997 ca. 1.170.000.

Hovedparten udgøres af smågrise med henblik på opfedning i Tyskland. Det må forventes, at eksporten af levende svin vil blive standset i ovennævnte tilfælde.

Af den samlede danske svineeksport på ca. 1,2 mio. tons går ca. en tredjedel til tredjelande. En betydelig del af denne eksport må således i værste fald forventes at skulle afsættes i EU. Med et forventet prisfald på godt 1 kr. pr. kg vil den danske betalingsbalance forringes med godt 1,2 mia. kr. på årsbasis. For en heltidssvinebedrift uden for beskyttelses- og overvågningszone vil nettoindtægten reduceres med 150.000 til 200.000 kr. på årsbasis. Dertil kommer som nævnt de direkte omkostninger ved destruktion m.v. For besætningerne inden for beskyttelses- og overvågningszonerne er det som følge af kompensationserne ikke muligt at kvantificere tabet. Dog må der forudses betydelige tab for svineproducenterne inden for zonerne, som er afhængig af smågrisetilførsler.

Den danske slagteribranche vil få tilført færre slagtesvin som følge af destruktion af sygdomsramte besætninger og smågrise i besætninger, hvor der ikke er kapacitet til opfedning. Til gengæld udgør den nuværende eksport af levende svin til slagting en potentiel stigning i tilførsel af slagtesvin på 5 til 6 pct. Beskæftigelsen i denne sektor vil derfor ikke nødvendigvis falde på grund af et udbrud af svinepest. Da slagteribranchen overvejende består af andelsvirksomheder vil eventuelle udsving i økonomien først og fremmest falde tilbage på primærsektoren.

Det skal understreges, at såfremt den veterinære status kan opretholdes for en del af landet, bliver de skønnede tab på betalingsbalance og heltidssvinebedrifter mindre. De økonomiske tab vil således være afhængig af og variere med den specifikke situations omfang og varighed.

Sammenfattende må det konstateres, at tabet ved udbrud af svinepest i Danmark vil berøre samtlige producenter gennem reduktion i svineprisen. En del af dette tab vil dog blive overvæltet på producenterne i andre EU-lande gennem øget udbud på det indre marked, mens konsumenterne får en gevinst. For de berørte besætninger vil tabet kun i et vist omfang blive kompenseret gennem erstatninger. Omkostningerne til erstatninger bæres dels af EU, dels den danske stat, som også må afholde øgede udgifter til veterinær service m.v. Med mindre der er tale om et meget langvarigt sygdomsforløb, må